

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ (КОНТРОЛЮ) СТРАХОВИКІВ В УКРАЇНІ

PECULIARITIES OF STATE SUPERVISION (CONTROL) OF INSURANCE COMPANIES IN UKRAINE

Сьогодні, в умовах нових викликів, турбулентності та постійного розвитку страхового ринку, вкрай важливою стає діяльність державних органів влади щодо забезпечення ефективного функціонування, стимулювання, підтримки, нагляду та контролю страхових компаній. Саме тому набуває масштабного значення важливість дослідження цього питання. Як наслідок, у статті висвітлюються основні питання, що стосуються державного нагляду (контролю) страховиків в Україні, аналізується чинна нормативно-правова база, що регулює цю сферу, а також описуються спірні моменти, з якими стикаються уповноважені органи. Розглянуто еволюцію органів державної влади у сфері нагляду (контролю) за страховими компаніями, їхні повноваження та окремі результати їхньої діяльності. Окреслено особливості пруденційного нагляду в Україні та перспективи його удосконалення у вітчизняній практиці. Фактичний стан справ демонструє широкі можливості росту і удосконалення для всіх суб'єктів страхового ринку.

Ключові слова: страховий ринок, страховик, державне регулювання страхового ринку, державний нагляд (контроль), пруденційний нагляд, державний орган нагляду (контролю).

Сегодня, в условиях новых вызовов, турбулентности и постоянного развития стра-

хового рынка, крайне важной становится деятельность государственных органов власти по обеспечению эффективного функционирования, стимулирования, поддержки, надзора и контроля страховых компаний. Именно поэтому приобретает масштабное значение важность исследования данного вопроса. Как следствие, в статье освещаются основные вопросы, касающиеся государственного надзора (контроля) страховщиков в Украине, анализируется действующая нормативно-правовая база, регулирующая данную сферу, а также описываются спорные моменты, с которыми сталкиваются уполномоченные органы. Рассмотрена эволюция органов государственной власти в сфере надзора (контроля) за страховыми компаниями, их полномочия и отдельные результаты их деятельности. Определены особенности пруденциального надзора в Украине и перспективы его совершенствования в отечественной практике. Фактическое состояние дел демонстрирует широкие возможности роста и совершенствования для всех субъектов страхового рынка.

Ключевые слова: страховой рынок, страховщик, государственное регулирование страхового рынка, государственный надзор (контроль), пруденциальный надзор, государственный орган надзора (контроля).

УДК 35:338.2

DOI <https://doi.org/10.32843/bses.52-39>

Кміть В.М.

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту
Львівський національний університет імені Івана Франка

Білаш А.В.

студентка
Львівський національний університет імені Івана Франка

Kmit Vira

Ivan Franko National University of Lviv

Bilash Andrianna

Ivan Franko National University of Lviv

Given the situation that has place nowadays in worldwide economy and all kinds of markets as well, it is important to analyze pros and cons of each segment, both common for private and state stakeholders. To be specific, the aim of this article is to call attention to the current condition of state supervision (control) of insurance companies in Ukraine, as well as to analyze the regulatory framework for regulating this area and to identify the problematic issues faced by the authorized state authorities in the exercise of such supervision (control). Therefore, in times of constant developments, challenges and changes, this objective relates to an essential and actual issues that business and governments need to tackle with. In a global and long-term perspective, it means a deep hindsight, diagnose and revealness of possible ways of improvement of insurance market and state supervision (oversight) as well. In the article the main issues that are related to state supervision (control) of insurance companies in Ukraine were depicted, current official regulatory documents that adjusts this sphere were analyzed and controversial moments, that authority may face with were discussed. The evolution of the state bodies in the sphere of supervision (control) of insurance companies illustrates that authorities have been constantly developing, their competencies and duties have been expanded or minimized in different times. Foreign experience shows alternatives for the improvement of supervision (oversight) mechanism, as not all element are been used. For example, there are prospects of implementing retro and perspective analysis of trends of insurance companies' development and to start practicing scenario analyzes method. A profound identification of controversial norms of Ukrainian legislation proofs an urgent need to agree mutual only-begotten terms and conditions in all regulatory legal documents. Now insurance market is on the verge of aprobatng new changes, such as the creation of a mega-regulator, the formation of which promises positive prospects or uncertain risks. Thus, Ukrainian authority faces challenges to provide constant supervision (control) of insurance companies, which is vital for the effective functioning of all participants of insurance market.

Key words: insurance market, insurance company, state regulation of the insurance market, state supervision (control), prudential supervision, state body of supervision (control).

Постановка проблеми. Страховий ринок є одним із найважливіших та наймасштабніших ринків небанківського фінансового сектору. Його характеристиками є інтенсивний та постійний розвиток, імплементація глобалізаційних процесів, велика кількість суб'єктів, наявність конкуренції, специфічний рух грошових потоків тощо. З огляду на це, виникає необхідність здійснення державою в особі уповноважених органів влади нагляду, контролю та регулювання страхової діяльності. Тому актуальним питанням залишається використання уповноваженими органами ефективного, гармонізованого та прогресивного механізму

державного нагляду (контролю) за страховиками, який зможе забезпечувати цілісний розвиток як страхового ринку, так і вітчизняної економіки загалом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Темі державного нагляду (контролю) за страховими компаніями приділено значну увагу вітчизняними та світовими науковцями. Значний внесок у дослідження цього питання зробили А. Ханна, В. Виговська, В. Юхименко, Д. Біла, І. Войцеховська, І. Манько, І. Попова, Н. Пацурій, О. Артамонов, О. Барановський, О. Кнейслер, О. Міняйло, О. Сафонова, С. Навроцький, Т. Ротова та багато

інших. Але у реаліях сьогодення, коли у дію вступають нові правила, набуває необхідності здійснення аналізу чинного стану заходів держави щодо здійснення нагляду (контролю) за діяльністю страховиків в Україні.

Постановка завдання. Мета статті полягає у висвітленні сучасного стану державного нагляду (контролю) за страховими компаніями в Україні, аналізі нормативно-правової бази регулювання цієї сфери, а також виявленні проблемних моментів, з якими стикаються уповноважені органи державної влади під час здійснення такого нагляду (контролю).

Виклад основного матеріалу. Сучасний стан державного нагляду та контролю за діяльністю страховиків в Україні є доволі складним питанням і перебуває у постійному процесі дослідження. Так, здійснення різноманітних заходів впливу за страховою діяльністю з боку уповноважених органів влади є необхідністю, яка зумовлена потребою регулювання конкуренції між страховиками, забезпечення законності діяльності страхових компаній та імплементації світових набутоків у сфері страхування.

Світовий досвід демонструє наявність різних моделей регулювання страхового ринку, діяльності страхових компаній зокрема. Найчастіше виділяють дві моделі: англо-американську та континентальну [10, с. 124]. Їхня відмінність полягає у тому, що в системі першої вагоме місце належить судовому прецеденту, тоді як для другої характерним і найважливішим є контроль та регулююча функція з боку законодавства. Остання модель застосовується в Україні, означаючи тим самим, що саме у вітчизняній нормативно-правовій базі закладені усі правила та принципи регулювання та контролю страхової діяльності, у тому числі спостереження за операціями страхових компаній, їх систематична перевірка тощо.

Важливим аспектом у здійсненні державного нагляду за страховиками є використання обґрунтованих принципів у такій діяльності уповноважених органів влади. На думку Д.В. Білої, такими принципами мають бути [1, с. 3]: ефективність, справедливність, законність, адекватність, незалежність, прозорість, збалансованість та поступовість. Крім того, така діяльність держави має здійснюватися з урахуванням фактичного стану економіки, наявних та потенційних ризиків, а також альтернативних напрямів розвитку.

Система державного фінансового нагляду та контролю за страховиками була започаткована створенням Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю («Укрстрахнагляд») у 1993 році [10, с. 124]. Це був перший орган історії незалежної України, на який було покладено повноваження держави здійснювати заходи впливу на суб'єктів страхового ринку. Загалом еволюцію органів нагляду та контролю цього ринку зображено у таблиці 1.

Безумовно, стан вітчизняного страхового ринку та діяльності страховиків значною мірою є результатом страхового законодавства та різноманітних дій з боку державних органів.

Основний зміст основних законів у контексті державного нагляду (контролю) за страховиками відображений у таблиці 2.

Беззаперечно, фундаментом державного нагляду (контролю) за страховиками в Україні є Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

В Україні повноваження уповноваженого органу з державного нагляду (контролю) страховиків регулюються низкою законів, серед яких Закони України:

- «Про страхування» [7];
- «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [8];
- «Про ліцензування» [3, с. 60];
- «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» [9];
- «Про Страхування наземного транспорту» [3, с. 60].

Законом «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» [9], а також законами «Про страхування» [7], «Про фінансові послуги» [8], «Про ліцензування» [3, с. 60] визначено, що органом державного нагляду (контролю) у сфері страхування є Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (далі – Нацкомфінпослуг), а саме Департамент страхового регулювання та нагляду.

Основними завданнями Нацкомфінпослуг є [10, с. 127]:

- забезпечення проведення у межах своєї компетенції єдиної та ефективної державної політики у сфері надання страхових послуг;
- захист прав споживачів страхових послуг шляхом застосування заходів впливу та заходів регулювання з метою запобігання і припинення правопорушень законодавства у сфері надання страхових послуг;
- проведення заходів з реєстрації, ліцензування та дозвільних процедур на ринку страхування;
- розроблення проектів нормативно-правових актів та проведення їх експертизи тощо.

Суб'єктами нагляду (контролю), крім страховиків, виступають також страхові посередники, тобто страхові або перестрахові брокери та страхові агенти. Процедура реєстрації, здійснення перевірок щодо додержання та правильного застосування законодавства є чітко визначена чинними нормативно-правовими документами. Більше того, у Законі «Про страхування» [7] також зазначено види страхування, за якими страхові компанії зобов'язані створювати кон-

кретні об'єднання. Наприклад, страхові організації, що мають ліцензію на здійснення страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, мають утворити Аграрний страховий пул, який є юридичною особою та утримується за рахунок коштів страховиків. На підставі ст. 30 Закону «Про фінансові послуги» [8], Нацкомфінпослуг уповноважена робити перевірки (інспекції) діяльності страховиків, їхніх афілійованих та споріднених осіб. Також Нацкомфінпослуг як орган ліцензування страхової діяльності

здійснює контроль за додержанням страховиками вимог ліцензійних умов.

Функціями державного нагляду за страховою діяльністю Нацкомфінпослуг є функції, передбачені п.п. 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 12, 13, 14 ст. 36 Закону «Про страхування» [7]. Відображенням таких функцій щодо нагляду і контролю за страховиками є здійснення Нацкомфінпослуг таких заходів [2, с. 128–129]:

– ведення Єдиного державного реєстру страховиків (перестраховиків) України та видача даним

Таблиця 1

Еволюція органів нагляду за страховою діяльністю в Україні

Рік	Державний орган регулювання, нагляду та контролю
1993	Комітет у справах нагляду за страховою діяльністю («Укрстрахнагляд»)
1999	Департамент фінансових установ і ринків Міністерства фінансів України, Комітет у справах нагляду за страховою діяльністю («Укрстрахнагляд»)
2003	Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України
2011	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг («Нацкомфінпослуг»)
Липень 2020	Департамент нагляду за страховим ринком НБУ

Таблиця 2

Зміст основних документів, що регулюють діяльність страхових компаній у контексті нагляду (контролю) за ними в Україні

Назва нормативно-правового документу	Зміст регулювання
Конституція України	визначає, що лише законами України встановлюються правила створення і функціонування фінансового ринку, а Кабінет міністрів України забезпечує проведення фінансової політики. Таким чином, у Конституції встановлено загальні норми правового регулювання фінансової політики, складовою частиною якої є страхова діяльність.
Положення «Про Єдиний державний реєстр страховиків (перестраховиків) України»	започатковано державний реєстр страхових компаній
Закон України «Про страхування»	регулює відносини у сфері страхування і спрямований на створення ринку страхових послуг, посилення страхового захисту майнових інтересів підприємств, установ, організацій та фізичних осіб
Закон України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів»	регулює відносини у сфері обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (далі - обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності) і спрямований на забезпечення відшкодування шкоди, заподіяної життю, здоров'ю та майну потерпілих при експлуатації наземних транспортних засобів на території України.
Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»	встановлює загальні правові засади у сфері надання фінансових послуг, здійснення регулятивних та наглядових функцій за діяльністю з надання фінансових послуг.
Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»	визначає правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного нагляду (контролю), їх посадових осіб і права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю).
Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності»	впорядкування суспільних відносин у сфері ліцензування видів господарської діяльності
Закон про «спліт»	Створення мегарегулятора, дерегулювання та зменшення кількості точок дотику бізнесу і держави: зменшення регулюючих і контролюючих органів; зменшення погоджувальних процедур, а також зниження корупційних ризиків
Окремі нормативні акти (інструкції, методики, положення, накази), котрі приймаються Нацкомфінпослуг	Регулюють окремі питання нагляду (контролю) за страховиками, тим самим доповнюючи основні закони.

Розроблено на основі джерел: [6-10]

суб'єктам ліцензій на здійснення страхової (перестрахової) діяльності та проведення перевірок їх відповідності виданій ліцензії;

– ведення Державного реєстру страхових та перестрахових брокерів та видача свідоцтв про внесення до державного реєстру страхових та перестрахових брокерів;

– перевірка Нацкомфінпослуг звітності страховиків (законодавець зобов'язує кожного кварталу подавати баланс, звіт про фінансові результати тощо, а також публікувати річні баланси) ;

– здійснення контролю за платоспроможністю страховиків: у Законі «Про страхування» зазначено, що страхові компанії мають відповідати таким вимогам, як:

– наявність оплаченого статутного фонду, а також гарантійного фонду;

– наявність страхових резервів у розмірах, достатніх для майбутніх виплат страхових сум і страхових відшкодувань;

– фактичний запас платоспроможності має бути більшим, ніж розрахункові нормативні запаси платоспроможності [4].

Здобутком Нацкомфінпослуг можна вважати і дії щодо мінімізації ризиків у страхуванні. Так, з 2017 року обов'язком для страхових організацій, що займаються страхуванням життя, а також у сторону яких надійшло багато скарг, стало щодекандне повідомлення регулюючим органам про дотримання фінансових нормативів, а також про істотні операції з активами. Подання матеріалів, що містять перелік ключових ризиків та результати стрес-тестування, також стало обов'язком для страховиків на щорічній основі. Відповідно, такі заходи доповнюють функцію моніторингу та упередження з боку регулятора.

Проблемою у вітчизняному механізмі державного нагляду (контролю) за страховиками є значні суперечності між певними положеннями різних законів. Розглянемо детальніше деякі з них.

Спірним є момент, що критерії розподілу страховиків за ступенями ризику їхньої господарської діяльності нині не затверджені. Тому страхові компанії вважаються суб'єктами господарювання з незначним ступенем ризику, а тому підлягають державному нагляду (контролю) не частіше одного разу на п'ять років (згідно зі ст. 22 Закону «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності») [9]. У Водночас, відповідно до ст. 30 Закону «Про фінансові послуги», періодичність інспектування встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, залежно від типу фінансової установи [8]. Тому періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) може встановлюватись одноосібно Нацкомфінпослуг, шляхом прийняття відповідного власного нормативно-правового акту.

Враховуючи наведене, частина 2 ст. 30 Закону «Про фінансові послуги» потребує узгодження з вимогами частини 2 ст. 5 Закону «Про контроль» [3, с. 62].

Ускладнює процес нагляду (контролю) за страховиками в Україні також неузгодження положень ст. 1 Закону «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» з частиною 3 ст. 30 Закону «Про фінансові послуги» [3, с. 62].

Відповідно до ст. 30 Закону «Про фінансові послуги» [8], Нацкомфінпослуг має право залучати кваліфікованих зовнішніх експертів під час здійснення інспекцій. Водночас ст. 1 Закону «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» [9] під час визначення переліку органів, які можуть здійснювати державний нагляд (контроль), не передбачає безпосереднього права незалежно залучати зовнішніх експертів, здійснюючи інспекційну діяльність.

З огляду на вищенаведене вважаємо, що першочерговим і пріоритетним завданням для держави є вжиття заходів, які дозволять вирішити наявні проблеми.

Міжнародною асоціацією органів нагляду за страховою діяльністю (IAIS) визначено такі напрями регулювання страхової діяльності державними органами влади [11, с. 81], як:

– економічне регулювання (застосування податкових інструментів);

– правове регулювання;

– пруденційне регулювання (заходи, спрямовані на забезпечення стабільності фінансової системи та платоспроможності страхових компаній);

– боротьба з відмиванням грошей та протидія фінансуванню тероризму.

Як бачимо, у загальній системі державного нагляду і контролю за страховиками в Україні чільне місце належить заходам пруденційного нагляду. Останній за своїм семантичним значенням означає регулярне здійснення оцінки фінансового стану страхових компаній, результатів функціонування та якості управління усієї системи, відповідності загально-встановленим показникам і вимогам, які обмежують ризики під час здійснення операцій із фінансовими активами [11, с. 81].

Основна функція пруденційного нагляду – попередження неплатоспроможності страховика.

В Україні повноваженими органами здійснюються такі заходи пруденційного нагляду:

– здійснення Нацкомфінпослуг тестів раннього попередження ризику неплатоспроможності страховика;

– аналіз фінансового стану шляхом проведення оцінки та динаміки відносних коефіцієнтів, а також абсолютних показників платоспроможності, рентабельності, ліквідності тощо;

– аналіз результатів стрес-тестування та прогнозування різних сценаріїв на фінансове становище страховика.

Такий перелік означає, що не усі елементи пруденційного нагляду використовуються у вітчизняній практиці. Для підвищення та покращення ролі державного регулювання і нагляду за страховиками слід розробити плани імплементації європейського досвіду у вітчизняну практику. Зокрема, варто застосовувати ретро- і перспективний аналіз тенденцій розвитку страховиків (для того, щоб виявити закономірності отриманих показників, а також розробити можливі перспективні напрями розвитку), започаткувати практику використання сценарних аналізів (як дієвого важеля під час визначення причинно-наслідкових зв'язків і факторів зміни досліджуваних показників).

У цьому контексті не можна залишити поза увагою так званий Закон «Про спліт» [6], що включений до меморандуму співпраці між Україною і Міжнародним валютним фондом. Цей документ передбачає створення мегарегулятора в особі Національного банку та Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку. Це означає, що має місце ліквідація Нацкомфінпослуг, функції якої виконуватиме частково НБУ, частково – Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Так, станом на сьогодні у структурі НБУ створено новий департамент нагляду за страховим ринком в блоці «Пруденційний нагляд». До 1 липня 2020 року цей підрозділ буде розробляти пропозиції Національного банку до законодавчих ініціатив, нормативно-правових актів та процесів, які сприятимуть ефективному правонаступництву функцій від Нацкомфінпослуг. НБУ зазначає, що цей закон забезпечить прозорість, надійність та ефективність небанківського фінансового сектору. Це дозволить забезпечити збалансований і системний підхід для розвитку усього небанківського сектору.

Таким чином, має місце створення структури, яка займатиметься виключно пруденційним наглядом страховиків, що, у свою чергу, створює перспективи удосконалення системи державного нагляду за страховою діяльністю.

Пруденційна діяльність державних органів влади тісно переплітається із здійсненням державного фінансового контролю страховиків. У свою чергу, останній означає реалізацію фінансової політики держави, а також забезпечення умов для фінансової стабілізації, нагляд за виконанням податкових та інших зобов'язань тощо.

І.В. Попова [5, с. 20] стверджує, що державний фінансовий контроль страхових організацій – це діяльність уповноважених органів влади, спрямована на забезпечення законності, фінансової дисципліни, дотримання умов платоспроможності, захист прав споживачів страхових послуг в про-

цесі мобілізації, розподілу і використання фінансових ресурсів страховиків. Таким чином, державний фінансовий контроль страховиків в Україні покладений на:

- Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України;

- Державну податкову службу (контроль за сплатою податків та інших обов'язкових платежів);

- Державну службу фінансового моніторингу України (її завданням є виявлення та протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом через страхові компанії);

- Офіс фінансового контролю України (контролює використання бюджетних коштів, одержаних внаслідок перемоги на конкурсі тендерних закупівель);

- Національний банк України (здійснює контроль застосування іноземної валюти у діяльності страховиків);

- Антимонопольний комітет України (відповідає за захист економічної конкуренції на страховому ринку);

- Фонди соціального страхування (здійснюють контроль за використанням коштів фондів соціального страхування).

Позитивним моментом є той факт, що під час розроблення нормативно-правових проєктів Нацкомфінпослуг залучає й інших суб'єктів, зокрема Антимонопольний комітет України та безпосередніх представників страхового ринку. Таким чином, такого виду комунікації удосконалюють систему регулювання і контролю ще на стадії розроблення.

Висновки з проведеного дослідження. Система державного нагляду (контролю) за страховиками в Україні визначена низкою нормативно-правових документів, які висвітлюють основні правові та організаційні норми, принципи, права, обов'язки і відповідальність уповноважених органів влади та загальний порядок здійснення такого нагляду (контролю). На жаль, у межах цієї системи є конкретні суперечності, які потребують вирішення. Зокрема, потребують узгодження окремі статті основних законів, що регулюють цю сферу. Крім того, пріоритетним завданням є удосконалення системи пруденційного нагляду, оскільки сьогодні використовуються не усі елементи цього механізму. Це дозволить розширити базу державних органів щодо аналізу фінансових показників страховиків та їхнього загального економічного стану.

Страховий ринок стоїть на межі прийняття нових змін, таких як створення мегарегулятора, утворення якого обіцяє позитивні перспективи або ж невизначені ризики. Тому перед державою стоять виклики щодо безперебійного забезпечення нею нагляду (контролю) за страховими компаніями, оскільки такий нагляд (контроль) є життєво необхідним.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Біла Д.В. Принципи державного регулювання діяльності страхових компаній. *Ефективна економіка*. 2015. №11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_11_78 (дата звернення: 24.04.2020).
2. Войцеховська І.М. Особливості державного нагляду за перестраховою діяльністю. *Юридичний вісник*. 2016. №4(41). С. 125–131.
3. Зелена книга «Аналіз регулювання сфери обов'язкового страхування». *Офіс ефективного регулювання BRDO*. 2018. С. 57–66.
4. Небанківський фінансовий ринок у цифрах. URL : <http://afi.org.ua/articles/nebankivskiy-finansoviy-rinok-u-cifrah> (дата звернення : 08.02.2018).
5. Попова І. В. Фінансовий контроль страхових організацій: дис. канд. екон. наук : 08.00.08. Київ, 2015. – С. 20–22.
6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення функцій з державного регулювання ринків фінансових послуг: Законопроект від 6.09.2019 р. №1069-2. / Верховна Рада України. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66723 (дата звернення : 24.04.2018).
7. Про страхування : Закон України від 13.03.2020 р. № 85/96-ВР / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/85/96> (дата звернення : 24.04.2018).
8. Про фінансові послуги та державне регулювання фінансових ринків : Закон України від 19.01.2020 р. №2664-III / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14> (дата звернення : 24.04.2018).
9. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 26.03.2020 р. № 877-V / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16> (дата звернення : 24.04.2018).
10. Ротова Т., Манько І. Регулювання ринку страхових послуг в Україні. *Товари і ринки*. 2018. № 1. С. 121–134.
11. Юхименко В.М. Необхідність впровадження системи пруденційного нагляду за страховою діяльністю в Україні. *Економіка та держава*. 2016. № 16. С. 80–82.

REFERENCES:

1. Bila D. V. (2015) Pryntsypy derzhavnoho rehulyuvannya diyal'nosti strakhovykh kompaniy [The principles of state regulation of insurance companies]. *Efektivna ekonomika* [An Effective Economy] (electronic journal),

no. 11, pp. 1-5. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_11_78 (accessed at 24 April 2020).

2. Voitsekovska I.M. (2016) Osoblyvosti derzhavnoho nahlyadu za perestrakhovoyu diyal'nistyu [Characteristics of the public (state) supervision of reinsurance activities]. *Legal Bulletin*, vol. 4(41), pp. 125–131.

3. The Verkhovna Rada Of Ukraine (2002) Pro strahuvannya: [On Insurance]: The Law of Ukraine. Available at: <http://zakon0.rada.gov.ua> (accessed at 24 April 2020).

4. The Verkhovna Rada Of Ukraine (2019) Pro vnesennya zmin do deyakykh zakonodavchykh aktiv Ukrayiny shchodo vdoskonalennya funktsiy z derzhavnoho rehulyuvannya rynkiv finansovykh posluh [On Amendments to Some Legislative Acts of Ukraine Regarding Improvement of Functions in State Regulation of Financial Services Markets]: The Bill of Ukraine № 1069-2. Available at: <http://zakon0.rada.gov.ua> (accessed at 24 April 2020).

5. The Verkhovna Rada Of Ukraine (2020) Pro finansovi posluhy ta derzhavne rehulyuvannya rynkiv finansovykh posluh [On Financial Services and State Regulation of Financial Service Markets]: The Law of Ukraine. Available at: <http://zakon0.rada.gov.ua> (Accessed 24 April 2020).

6. The Verkhovna Rada Of Ukraine (2020) Pro osnovni zasady derzhavnoho nahlyadu (kontrolyu) u sferi hospodars'koyi diyal'nosti: [On the Main Principles of State Supervision (Oversight) in the Area of Commercial Activity]: The Law of Ukraine. Available at: <http://zakon0.rada.gov.ua> (accessed at 24 April 2020).

7. Ofis efektyvnoho rehulyuvannya BRDO (2018) Analiz rehulyuvannya sfery obov'yazkovoho strakhuvannya [Analysis of regulation of compulsory insurance]. *Green Book*. pp. 57–66.

8. Nebankivs'kyi finansovyy rynek u tsyfrakh [Non-banking financial market in numbers]. Available at: <http://afi.org.ua/articles/nebankivskiy-finansoviy-rinok-u-cifrah> (accessed at 24 April, 2020).

9. Popova I.V. Finansovyy kontrol' strakhovykh orhanizatsiy [Financial control of insurance companies] (Phd Thesis), Kyiv: Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman.

10. Rotova T., Manko I. (2018) Rehulyuvannya rynku strakhovykh posluh v Ukrayini [Regulation of the insurance services market in Ukraine]. *Goods and markets*, № 1, pp. 121–134.

11. Yukhumenko V.M. (2016) Neobkhdnist' vprovadzhennya systemy prudentsynoho nahlyadu za strakhovoyu diyal'nistyu v Ukrayini [The Necessity of Applying Prudential Supervision of Insurance in Ukraine]. *Economy and the State*, № 10, pp. 80–82.